

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Osztályozás

662.6

Szerző: *Vig Zoltán*

Cím: *Mag. Szécs.*

Mikor fűthetünk szén helyett atomenergiával?

Forrás: _____

A távhőellátás jelenlegi helyzete és jövője

(Hely) *456.* (Idő) *IX. 26* (Köt. v. füz.) (Oldal)

Hely

Idő

Személy

Helyszám

A fűtési idény közeledésével érdemes arról is beszélni, hogy pár évtized múlva hogyan fogunk fűteni. Tudjuk, hogy szénkinécsünk nem kimeríthetetlen, sőt Magyarország Európa országai között a szénkészletek tekintetében igen gyengén áll. Egy pár évtized, legfeljebb egy fél század és hazai szénünknek alját fogjuk kotorni. Takarékoskodnunk kell legfontosabb energiahordozóinkkal azért is, mert a barnaszén nemcsak fűtőanyag, hanem a nehézipar alapanyaga.

Sokan azt gondolják, hogy mit törődünk a szénnel, hiszen itt van a csodálatos atomenergia — majd azzal fűtünk. Kétségtelen, hogy az atomenergiával lehet fűteni, sőt ma még az atomerőt csak egyedül hőenergiává tudjuk hasznosan átalakítani de tévednek azok, akik úgy vélik, hogy egy kis csomag sugárzó anyagot majd a kályhába téve, gondtalanul nézhetik a meleg szobából a zord telet. Ilyen távlata az atomenergia hasznosításának ma még nincsen.

Milyen lesz tehát a közeljövő fűtése? A fejlődés azt mutatja, hogy a lakások fűtését, éppúgy, mint a vizellátást, a világítást, vagy a csatornázást, közműszerűen fogják el látni. Erre már külföldön, elsősorban a Szovjetunióban tömeges példa van.

A távfűtés küszöbén

Nem véletlen, hogy a távfűtés fellendítése éppen a Szovjetunióban következett be és az sem, hogy ott érte el hógazdálkodási szempontból a legfejlettebb fokot. Ott fejlődött ki ugyanis az úgynevezett »fűtőerőmű«, amely egyidejűleg állítja elő a villamos energiát és a fűtéshez szükséges meleget. A két energiafajtát pedig olyan együttes hatásokkal szolgáltatja, hogy az elégetett szén — szovjet adatok szerint — a kizárólag villamos energiát előállító erőműveknél elért 25—35 százalékos hatásokkal szemben 65—75 százalékkal hasznosítja. Így tehát nagy mennyiségű szénelégítést takarít meg. A fűtőerőmű-rendszer elve — amely ma széntüzelésre van kidolgozva — igen alkalmas az atomenergiával való fűtésre is. A villamos energiával egyidejűleg előállított hőenergia itt is előeli az erőmű összes hatásfokát.

Azt mondhatjuk, hogy az atomkorszak még a jövő zenéje, de annyi kétségtelen, hogy elérkeztünk az atomkorszakot megelőző időszak: a távfűtés küszöbéhez. A távfűtés néhány éve ismert ki-fejlesztés. Azt jelenti, hogy egy lakóházat, telepet vagy várost egy távolabbi helyről, erőműből látnak el fűtéssel, melegvízzel. Ilyen működik már

Budapesten a Harmat utcában (Kőbányán) és Sztálinvárosban, ahol három év óta 2000 lakás és számos középület fűtését látják el a két kilométerre levő erőműből. A sztálinvárosi távfűtési tervet Lebegyevnek, a moszkvai hőtervező intézet mérnökének útmutatásai alapján a Mélyépítési Tervező Vállalat távfűtő szakosztályának dolgozói készítették el Magasházy Béla szakosztályvezető irányításával.

A távfűtés, pontosabban távhőellátás továbbfejlesztésének gondolata évek óta kísért nálunk. 1954 végén számos kiváló szakember bevonásával az EM kezdeményezésére megalkult a Távhőellátási Tanácsadó Bizottság dr. Fonó Albert Kossuth-díjas, a Magyar Tudományos Akadémia levelező tagja elnökletével. A bizottság hét csoportba foglalta össze a távhőellátás nagyvonalú és tervszerű fejlesztésének előkészítése érdekében teendő intézkedéseket. A kiváló műszaki emberekből, tudósokból álló bizottság társadalmi munkában három hónap alatt készítette elő és a bizottság titkársága — amelyet az EM Mélyépterv vállalat — állította össze a 75 oldalas jelentést, amelyet eljuttattak a Minisztertanácsnak, az Országos Terhivatalnak és más illetékes szerveknek.

Másfél év óta...

Mi történt azóta? Magasházy Béla mérnökkel, a bizottság titkárával beszélgettünk a nagy horderejű ügyről. — Az Országos Építésügyi Hivatal erkölcsileg támogatta a kezdeményezést, az Országos Terhivatal anyagi segítséget is nyújtott — mondotta Magasházy Béla mérnök.

Az alapvető tanulmány további sorsáról érdeklődve azt hallottuk, hogy az Országos Terhivatal a felvetett témák megoldásához szükséges anyagi eszközöket már biztosította. Annál sajnálatosabb, hogy az Országos Műszaki Fejlesztési Tanács ezzel a nagy horderejű műszaki-gazdasági kérdéssel — tudomásunk szerint — még egyáltalán nem foglalkozott, pedig a bizottság jelentését a tanácsnak is megküldte, sőt közreműködését is felajánlotta.

A több mint másfél esztendő szívós munka eredménye kezd már mutatkozni. Ez annál örvedetesebb, mert hiszen a Magyar Dolgozók Pártja Központi Vezetősége novemberi határozata a műszaki fejlesztésről egyebek között ezt mondja: »Az Országos Terhivatalban és a minisztériumokban magasabb színvonalra kell emelni a távlati tervezés munkáját. Biztosítani kell a műszaki fejlesztés ter-

vezésének megjavítását és szoros összehangolását a többi fejlesztéssel.«

A távhőellátás is közmű

A távlati tervezés azt jelenti, hogy 20—25—50 évre meghatározzák, »előre látják« egy település, város képét. Előre tudják: mit, hová és hogyan építenek. A távlati fejlesztési tervbe beépítik a település víz-, gáz-, villanyellátását, de szükséges az is, hogy a többi közmű közé sorolják végre az illetékesek a távhőellátást is.

A jövő városának túlnyomó részében nem lesz házfűtés, mert a fűtést központosan szervezik meg. A lakáskultúra fejlődése megkívánja, hogy a jövő városaiban ne úgy éljenek az emberek, mint nagyapáink idejében. A távhőellátás megvalósítása sok kényelmetlenségtől, nyúgtól szabadítja meg az embereket. Nem kell majd cipelni a tüzelőt a pincéből a lakásba. Ezt megelőzően nem kell a pályaudvarról a házakhoz elszállítani a tüzelőt és ezt követően nem kell majd elfuvarozni a lakóházakból a salakot a szemételepre. Nem kell majd az utcán tárolni, a szél prédájának kitenni a kályhákból, kazánokból kikerült salakot. Tisztább lesz az utca, a szél nem kavargja fel a port, pernyét: egészségesebb lesz a vá-

rosok levegője, mert a megszámlálhatatlan kéményből előretörő füsttől, koromtól mentesül. A távhőellátás sokkal gazdaságosabb a háztüzelésnél és bár nagy kezdeti beruházást igényel, a beruházási

költségek hat-nyolc év alatt megtérülnek.

Továbbra is szükség lesz radiátorra

Múlhatatlanul szükséges, hogy a távlati fejlesztési tervbe már most beépítsék a távhőellátást, például Budapesten kívül a nagyobb vidéki városok: Miskolc, Pécs Debrecen, Győr, Szeged esetében is. Nem szabad megengedni, hogy az értékes energiák kárba vesszenek. Követnünk kell a külföldi példákat. Moszkva belső része nyolc körzetre oszlik, távhőellátási szempontból is két évtizede kitűnően működik a távfűtés. Nyugat-Németországban 42 városban működik a távhőellátás, a Német Demokratikus Köztársaságban 18 városban, köztük Berlinben, ahol nemrég az egész charlottenburgi negyedet bekapcsolták a távhőellátásba, de a Stalin Allée új lakótömbjei is, így működnek. Csehszlovákiában Prágában és Brünnben, Lengyelországban pedig Varsóban van távhőellátás.

Budapesten egész lakónegyedeket, tömböket lehet bekapcsolni minden nagyobb be-

fektetés nélkül a távhőellátásba. Ilyen rész a XI. kerületben a Móricz Zsigmond körtér és a Bartók Béla út környéke, ahol csaknem kizárólag *központi fűtéses házak vannak*. A távhőellátás megvalósításával a »melegvizes« rendszerű csőhálózatot *minden további nélkül rá lehet kapcsolni a távvezetésekre*, de a gázüzemű csőhálózatot át kell majd alakítani. A radiátorok alakítás nélkül fűthetik majd a lakásokat.

A távhőellátás megvalósítására megtörtént az első lépés. *A tanácsadó bizottság kidolgozta a tervét*. Szükséges azonban, hogy az Országos Építési Hivatal a városrendezéseknél és terveknél vegye figyelembe a távhőellátást és mozdítsa elő, hogy az elkövetkező öt év alatt tervbe vett 20 000 lakásban *bevezessék a távfűtést*.

Fontos lenne, hogy az Építésiügyi Minisztérium a Mélyépterv tervező részlegének *fejlesztésére lehetőséget adjon és tegye lehetővé szakembereink külföldi tanulmányútját*, hogy megfelelhessenek a nagyobb feladatoknak.

Szükségesnek tartjuk továbbá, hogy a távhőellátás kivitelezésére *szakipari vállalatot szervezzen* az É. M. Fontos feladat vár a távhőellátás előkészítésében a Műszaki Fejlesztési Tanácsra is, amely összefogó szerve lehet a nagy horderejű feladat-komplexumnak.

Vig István